

LOKALRADIO ER AVHENGIG AV FORTSATT FM-DISTRIBUSJON OGSÅ ETTER 2021.

Vi trenger lokalradioene

Lokalradioene er viktig for å opprettholde formidling av lokalt og regionalt innhold til store deler av Norge. Riksdekkende kanaler har ikke mulighet til å dekke denne delen av samfunnsinformasjon. Mangfoldet i lokalradioene er helt avgjørende for å gi innbyggerne god informasjon og underholdning. I Norge understrekes dette behovet ved at det er vedtatt som viktig at aviser får pressestøtte, noe som er avgjørende for at lokal- og regionale aviser kan fortsette driften. Det er bemerkelsesverdig at det ikke gis slik driftsstøtte for lokalradioer.

Lokalradioene er en viktig del av mediemangfoldet, men har helt andre økonomiske betingelser for drift enn aviser. Dette er en helt klar diskriminering av radiomediet.

Lokalradio har sin styrke i formidlingen av lokal informasjon, politikk, kultur og underholdning. Med lokalt innhold som sitt sterkeste våpen innehar lokalradioen i mange tilfeller rollen som meningsbærende opposisjon til lokalavisen. Enkelte steder utgjør lokalradioen den eneste stemmen i lokaldemokratiet.

I lokalradionettet er det tilgang for interesseorganisasjoner ved å få egen plattform for sin informasjon gjennom Nisjekonsesjoner. Dette er et unikt tilbud for viktige aktører i samfunnet, som uten for store kostnader kan leie tid i sendenet til igangværende lokalradioer.

Lokalradioene er nå det eneste radiomediet som sendes på FM i Norge. De fleste andre land har ikke stengt FM-nettet, og har heller ikke etablert sendinger på DAB. Dermed er radiolytting for turister og andre tilreisende i bil i Norge tilnærmet umulig. **Med unntak av lokalradioenes sendinger på FM!**

Norge som reiselivsdestinasjon trenger lokalradioene. Faktisk ville det være en stor fordel om riksdekkende sendinger kunne bli tilgjengelig over lokalradionettet.

Lokalradioens rolle i lokal - regional- og nasjonalsamfunnet.

Lokalradioene har en viktig rolle i formidling av norsk musikk og norske artister. Ved dette bidrar lokalradioen betydelig til finansiering av norsk musikkproduksjon med avgifter til GRAMO og TONO. Lokalradioen gir også mulighet for eksponering av lokale artister som ellers ikke ville fått medieeksponering. Lokalradioenes dekning av lokale og regionale kulturarrangement er også viktig for kulturlivet i hele landet.

Lokalradioen formidler omfattende stoff med lokal og regionalt innhold. De små hendelser som er viktig for innbyggerne i lokalsamfunnene. Denne delen av lokalradioenes virksomhet knytter samfunnene sammen, gir steds- og regiontilhørighet.

Personer, organisasjoner og offentlige virksomheter slipper lett til i lokalradioen for å frembringe sine budskap. Dette er en viktig del av ønsket mangfold i media, og gir lytterne helhetsopplevelser av det samfunnet de bor og lever i.

For mange er lokalradioens bingosendinger viktige og populære aktiviteter. I en tid der tv-kanaler presser på med reklame for store internasjonale spillereklamer, er lokalradioens bingosending en jordnær og «ufarlig» form for å dekke spilleinteressen hos innbyggerne. Og for mange områder, der det er langt mellom aktivitetstilbudene, er bingoen en kjærkommen hendelse i hverdagen.

Lokalradioene er i stor grad en enkel og effektiv måte for kommuner og fylkeskommuner for å informere innbyggerne om hendelser og forhold av betydning for den enkelte.

Mange lokalradioer har etablert samarbeid med og inngår som en del av beredskapsplanene til både kommuner og fylkeskommuner. Dette samarbeidet kan i noen tilfeller være livsviktig, med informasjon om lokale og regionale krisetilfeller. Lokalradioen har fungert som en viktig informasjonsressurs i krisehåndteringen ved en rekke beredskapshendelser som flom, skogbrann, skred, gasslekkasjer og andre større ulykkeshendelser de seneste årene. Lokalradio på FM er i hovedsak kun avhengig av elektrisitet for å fungere, og er derfor mindre sårbar enn andre sammenlignbare informasjonskanaler.

Svært mange journalister i dagens medier har sin bakgrunn i en lokalradio. Dette utgjør dermed en viktig rekrutteringsplattform for nasjonale medier.

Lokalradioene eies i liten grad av store kommersielle selskap, slik en registrere fra avisene, og for andre medieplattformer. Lokalradioene har dermed ikke en eiermessig konsentrasjon med delvis redaksjonell sentralisering.

Lokalradioene sikrer dermed en informasjon som ikke er påvirket av rene kommersielle forhold.

Reell fare for vår drift ved utbygging av DAB-nett.

Radio Bø eier og drifter FM-sendere i 5 konsesjonsområder, er under etablering i to nye FM konsesjonsområder, i Vesterålen, Lofoten og Ofoten. Vi har også delvis bygget ut DAB i to områder for i lokalradioblokka, Lofoten og Vesterålen, og Ofoten..

Radio Bø har vedtektsfestet at ingen skal kunne ta ut utbytte fra radiodriften. Dermed går alle inntekt til dekning av driftsutgifter, og til videre utvikling av lokalradioen. Infrastrukturen er bygget opp ved over 30 års sammenhengende lokalradiodrift. Så langt har dette vært mulig ved hjelp av stor frivillig innsats og nøktern økonomistyring. FM-nettet er relativt rimelig i både drift og investering.

Ved forventet kommende stenging av FM-nettet også for lokalradioene, vurderte Radio Bø at det var nødvendig å bygge ut eget DAB-nett i naturlige områder. Dermed måtte vi søke konsesjon i to områder, Lofoten og Vesterålen, og Ofoten.

Begge disse områdene er relativt tynt befolket, og omfatter store geografiske områder. Utbyggingskostnadene er dramatisk store for en lokalradio med begrensede

inntektsmuligheter, selv om det er gitt vesentlig tilskudd fra Medietilsynet. Driftskostnadene har også blitt uforholdsmessig høyere for DAB-nettet enn for FM-nettet.

Ved bortfall av FM-nettet vil det trolig være nødvendig med ganske store investeringer videre for å gi samme dekning over DAB-nettet som vi i dag har over FM. Våre områder består av mange små samfunn med krevende geografi, hvor god DAB-dekning krever uforholdsmessig mange sender plasseringer. En slik utbygging vil ikke være mulig, og lytterne får dermed et mye dårligere lokalradiotilbud enn det de har i dag over FM. Radio Bøs inntekter vil med stor sikkerhet synke vesentlig og ødeleggende ved at DAB ikke dekker dagens FM-områder.

Kravet til teknisk kompetanse er vesentlig høyere, og utstyret er vesentlig mer komplisert og omfattende, for DAB i forhold til FM. Dette medfører utstrakt kjøp av eksterne tjenester, mens vi for FM har bygget opp nødvendig kompetanse for FM-utstyr. DAB-utstyr er også vesentlig mer komplisert og har dermed høyere risiko for feil enn FM-utstyr

Når vi da opplever at det i hovedsak ikke kommer nye inntekter i områder vi allerede har FM-dekning, og at det tar svært lang tid for å opparbeide nye inntekter i nye områder, risikerer vi at utbygging av DAB er i ferd med å stoppe vår over 30 års radiodrift.

Markedet for utstyr til DAB er også mye mer begrenset enn for FM. Prisene for utstyr er dermed høye. Selv om en får støtte fra Medietilsynet til utbygging, finnes de ingen støtteordning for vedlikehold, utskifting av komponenter under drift eller løpende vedlikehold. Dette forutsettes å bli en ytterligere økende kostnad ved drift av DAB-nett.

I tillegg til store økonomiske utfordringer ved drift av to plattformer, risikerer vi også at hele vårt FM-nett blir verdiløst ved en eventuell kommende stenging av FM-nettet. I tillegg vil vi få betydelige kostnader ved demontering av denne infrastrukturen. Det er ganske påviselig at stenging av FM-nettet vil stoppe vår lokalradiodrift.

Det meste av radiomottakere i dag har fremdeles integrert FM-radio. Mottaksforholdene for lytterne vil dermed ikke bli svekket over tid.

Dersom en skal bygge videre på DAB-nett, vil det samtidig være klart behov for å beholde FM-nett for områder der en ikke har mulighet for å etablere DAB-nett. FM vil derfor være et helt nødvendig supplement til DAB-nettet. I dag benytter hoveddelen av våre lyttere FM for våre sendinger, selv om det er tilgang på DAB i deres område.

Forhold som skaper problemer for digitaliseringen av lokalradio

Det er økonomiske forhold som skaper problemer for digitaliseringen av lokalradio.

Den største kostnaden er relatert til selve driften av de lokale DAB-nettene. De krever en helt annen teknisk drift enn FM-anlegg fordi de bruker mer strøm og krever samband til hvert punkt.

Radio Bø har bygget DAB-anlegg i Vesterålen, Sortland, Svolvær og Narvik, men utbygging gjenstår for Lødingen og Andenes. Samt resten av Lofoten.

Vi har altså 12 FM anlegg i vårt område og har bygget ut/prosjektert 7 for lokal-DAB. Området krever minst 20 DAB sendere for å kunne erstatte FM-nettet for lokalradio og gjøre DAB like attraktivt som DAB nettet til NRK. Med en snittkostnad på 5000 i måneden pr. senderpunkt, vil driftskostnaden raskt bli 80-100 000 i måneden for DAB-nett til lokalradio.

Det er penger Radio Bø ikke klarer å dekke inn og staten må derfor bidra med midler til drift av det lokale DAB-nettet uten at innholdet blir skadelidende.

Med en kostnad på mellom 80-100 000 i måneden, vil årlig drift av DAB-nettet for Lofoten og Ofoten bli på 1-1,2 million i året. Med konsesjon frem til 2031 på DAB, må staten kunne garantere for minst 15 millioner kroner.

En utbygging av DAB-nett koster rundt 400 000 i snitt med montasje og utstyrsjøp. Totalt vil en utbygging koste rundt 8 millioner kroner.

Det siste punktet er rivekostnadene for FM-anleggene til Radio Bø. Anleggene vi selv eier må saneres og føres tilbake til naturen. Mange anlegg kan ikke brukes til DAB, slik at en total miljøsanering for FM-anleggene til Radio Bø fort kommer til å koste 2-3 millioner kroner.

Totalt vil DAB utbygging for lokalradio i vårt område raskt komme på 25 millioner kroner. Uten tilsagn fra Staten på 25 millioner kroner for utbygging av DAB-nett i vårt konsesjonsområde, må vi fortsette på FM-nettet.

Innhold lider under digitaliseringen.

Radio Bø har bygget ut et omfattende DAB nett med begrensede ressurser. Ved flere anledninger har Radio Bø måttet stoppe vår populære formiddagssending for å bygge ut lokalt DAB-nett.

Innholdet vil derfor måtte lide når vi bygger ut og drifter vårt eget DAB-nett. Noe som igjen bidrar til en negativ utvikling for Radio Bø.

Vi må derfor be Medietilsynet om at lokalradio må fortsette på FM. Helst frem til 2031 eller så langt det er behov for FM-sendinger.

Framtiden for Lokalradioer ved videreføring av FM.

Fremtiden for lokalradioene, i alle fall for Radio Bø, er klart avhengig av videreføring av FM-nettet. Stenging av FM for lokalradioene vil uten tvil stoppe vår radiodrift.

Bingoinntekt er fremdeles vår viktigste driftsfinansiering. Slukking av FM-nettet vil i lang tid fremover gi betydelig inntektssvikt ved at vi ikke når alle områder fra FM-driften og DAB-nettet.

Det vil ikke i overskuelig fremtid vær mulig å erstatte vårt FM- nett for alle dagens lyttere med DAB. I tillegg er driftskostnader ved DAB så mye høyere enn dagens FM-kostnader at det samlet ikke vil gi økonomisk grunnlag for videre lokalradiodrift. Slukking av FM-nettet vil ganske sikkert medføre stopp i driften av Radio Bø, og dermed bortfall av lokalradiotilbud i store deler av Lofoten, Vesterålen og Ofoten.

Men for ytterligere å forsterke mulighetene for økonomisk drift av lokalradioen er det helt nødvendig med en forenkling av konsesjonsbetingelsene. Konsesjonsområder bør kunne slås sammen, slik at den formelle delen av driften ikke vanskeliggjøres med regnskapsmessige skiller og krav til rapportering, som medfører nærmest konstruerte og svært arbeidskrevende plikter for den enkelte lokalradio.

Det vil også være viktig å justere regelverket/tolking av regelverket, gjeldende nisjekonsesjoner. I dag begrenses ikke tildeling av nisjekonsesjoner til organisasjoner og særlige interesseenheter, men gis også til helt kommersielle selskap som får rett til å komme inn i nettet til eksisterende almenkonsesjoner, i direkte konkurranse med denne almenkonsesjonen. Direkte virkning av denne håndhevelse av regelverket er ytterligere svekkelse av lokalradioens økonomi og dermed svekket grunnlag for forsvarlig drift.

Radio Bø vil på det sterkeste anmode om at planer for stenging av FM-nettet for lokalradioene blir stoppet. Lokalradioen vil dermed ha en reell valgmulighet til å basere sin drift på FM og/eller DAB. Dette kan gi en forutsigbar og økonomisk reell mulighet for at vi får beholde det viktige nettet av lokalradioer i Norge.

Radio Bø anbefaler også en oppmykning av konsesjonsbetingelser med større adgang til sammenslåing av FM-konsesjoner.

Arne Osnes

Styreleder Radio Bø SA